

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Előfizetéseket nem adunk vissza.

Nyitvatartásban minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Hadisarc.

— márc. 22.

Helfferich német birodalmi államtitkár időnként meg-megrémiti az ántántot.

A harmadik németbirodalmi kölesön kibocsátásakor azt találta mondani, hogy nem baj a német kölesön, mert majd megfizetik azt az angolok meg a franciák.

Mintha csak tubákot szólt volna az ántánt orra alá, úgy prűszkölték ettől különösen az angolok. Sehogyse tetszett nekik a hetivásár, de nem fog tetszeni most se, mert Helfferich most is a pénzügyileg kedvező békekötést vagdosza az ántánt fejébe, a németeket pedig azzal biztatja, hogy azoktól a milliárdoktól, amelyeket most Németország a háboru miatt kölesön vesz a polgáraitól, azoktól ne ijedjenek meg s ne esavarják el a németek fejét. Ez más szóval annyit tesz, hogy minél több hadikölesönt vesz fel Németország: az ántántnak annál több hadisarcot kell majd fizetni a békekötésnél.

Persze, hogy ezek a hadikölesönök nem bagatellösszegek, de az ántánttal szemben még ezen a téren is elsőrangban állunk, mert hiszen Helfferich szerint a háboru összes kiadásai 1914. aug. 1-től 1916. március 31-ig Németország és szövetségesei számára 55 milliárd márkát, az ántánt és tartozékai számára 105 milliárdot jelentenek. Már most tekintve azt a katonai helyzetet, hogy mi vagyunk felül: a viszony fordított arányban van az elért eredményvel. Mi vagyunk a győzők s kiadásaink mégis csak felényiek. Nem hisszük, hogy ha majd a végén megcsattan az ostor, hogy akkor ennek az ántánt is ne szívből örülne.

A központi hatalmak napi háborus kiadása 110 millió márka, az ántánté 240 millió. Ezt a horribilis kiadást Németország és mi az állam polgáraitól felvett kölcsönökkel fedezzük. A kölcsön azonban kamatfizetéssel jár, a kamat előteremtésére pedig új hadiadókat hoz be Németország s nem kétséges, hogy e tekintetben nekünk is követnünk kell Németország példáját. A végleges győzelem feltétlenül biztos tudatában egy percre sem szabad visszariadnunk se a további hadikölesön jegyzéstől, ha erre szükség lesz, se a kölcsön kamatainak biztosítására szolgáló új államjövendelmi források behozatalától. A németek példájára mi is dicsekedhetünk a magyar nép kiválóságával, munkaerejével és a magyar

talaj minden gazdagságával és áldásaival. Ez a kiválóság verte meg az ellenséget s ezért győzünk katonailag és gazdaságilag.

Rossuth Lajos halálának évfordulóján.

— márc. 22.

Származva a Populus Werbőczyanusból, a múlt század huszas éveiben még csak jönevű ügyvéd; a harmincas években egyenlő a többi nagyokkal; a negyvenes években már primus inter pares: az utolsó rendi országgyűlésen mint alkotmányos miniszter lesz szellemi diktátor; a honvédelmi bizotmányban az alkalmazható rá, amit Cinnára mondak: feje volt kigondolni, nyelve meggyőzni s keze minden tettet végrehajtani; a 49-es országgyűlésen nemcsak országkormányzó, de egyuttal apostola is nemzetének — s Világos után talán a legnagyobb: száműzött, hajthatatlan bujdosó.

Ez az emberfeletti pálya ért véget hétfőn huszonkét esztendeje Turinban, ahol Kossuth Lajos örökálmra hunyta le szemét. Révparthoz ért a gálya, világkörutat tett kormányosával — mondotta Jókai Mór koporsója felett s mikor révparthoz ért: a magyar égbolton akkor lett csak igazán sugárzó és vezető csillaga a magyar népnek, aki minden nemzeti ideálját legfőképpen csak Kossuth Lajosban látja megtestesítve. Könyvtárt lehetne összeírni arról, hogy miben állott Kossuth Lajos legestlegnagyobb nagysága, de bár minden tetteiben — kivétel nélkül — a világtörténelem legnagyobb emberei s az emberiség legnagyobb prófétái közé tartozott: a magyar nép szempontjából legestlegnagyobb nagysága mégis abban áll, hogy a magyar népek életéért tudott teremteni s ezt az életéért a magyar nép örök szenvedélyévé tudta tenni. Miben áll ez az életéért? A magyar haza függetlenségében.

Mindeasetre a legérdekesebb tette volna hazai történelmünknek, hogy Kossuth Lajos — ha élne — milyen álláspontot foglalna el a magyar nemzet világháborujában? A fényt erre Kossuth Irataiban kapjuk meg, amikor Kossuth az Andrássy és Bismarck által 1879. október 7-ikén megkötött magyar-osztrák és német kettős szövetségről beszél, ahol ezt írja: a kettős szövetségnek „én szívvel-lelélekkel barátja voltam és vagyok.” (Irataim IV., 534. o.) A kettős szövetség ugyanis legelső sorban is Oroszország ellen volt megkötve akképen, hogy ha Oroszország Magyarországot, tehát Ausztriát is megtámadná: ebben az esetben Németország egész erejével köteles bennünket támogatni. Ha ellenben Franciaország támadná

meg Németországot: ez ma kettejük házi ügye volna. Sajnos, a hármasszövetség ezen a kettős szövetség tő-

telén sokat változtatott. Kossuth Lajos meg is jósolta belőle a világháborút s Kossuthnak, igazá lett.

A sárospataki főiskola áthelyezése Miskolcra.

✱

A sárospataki teológia és jogakadémia tanári kara kéri a főiskola áthelyezését Miskolcra.

— márc. 22.

A „Sárospatak“, dr. Szabó Sándor jogakadémiai tanár lapja írja: A sárospataki ref. teológia és jogakadémiai tanári kara e hó 14-én tartott akadémiái széke egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy a tiszáin-neni egyházkerület közgyűléséhez feliratot intéz az iránt, hogy a reformáció negyedszázados évfordulójára megörökítésére a sárospataki főiskola két akadémiái fakultását, a teológiát és a jog- és államtudományi károkat Miskolcra, az egyházkerület és püspök székhelyére helyezze át.

A tanári kar megbízásából Rohoska József, az akadémia rektor-professzora e tárgyban egy nagyszabású memorandumot dolgozott ki, amely kifejezi azokat az okokat, amelyek a főiskola két akadémiái fakultásának Miskolcra való áthelyezését a főiskola jövő fejlődésének és versenyképességének érdekében kívánatosnak és szükségessé teszik. A gyakorlati felkészítés fogyatékosai csak oly módon küszöbölhetők ki, ha a teológia egy nagy városba helyeztetik át, mint történt ez akkor, amidőn annak idején a kecskeméti teológiát Budapestre, a nagyenyedit pedig Kolozsvárra telepítették át. A jogakadémia teljes elneptelenedésének szintén csak ilyen módon lehet elejét venni.

Miként száz évvel ezelőtt a német protestánsok, ugyancsak a refor-

máció alkalmával, 1817-ben a Luther működése által megszentelt emlékü, történelmi nevezetességű Wittenberg egyetemét olyképp mentették meg az elenyészéstől, hogy azt egy közeli nagy városnak, Hallenak a kereteibe illesztették, akkép a nagy történelmi multu sárospataki akadémia új életre fog kelni s évszázados misszióját fokozott mértékben fogja teljesíthetni, ha áldásos, kulturális működését egy olyan eleven életű és fejlődésre képes környezetben fogja folytatni, mint a minő Miskolcz városa, ahol meg van a remény és alapos kilátás arra is, hogy az akadémia idővel református egyetemmé fejlődhessek. A feliratot az akadémia tanári kara minden részében alapos megvitatás után egyértelműleg elfogadta, magáévá tette és kinyomatását, valamint az egyházkerülethez való azonnali felterjesztését határozta el, hogy a tanári kar javaslata még a júniusi miskolci egyházkerületi közgyűlésen tárgyalható legyen.

A sárospataki ref. főiskola tanári karának ezen határozata nagy lépéssel viszi előre azt a tervet, hogy a főiskola Miskolcra helyeztessek. A főiskola fejlődése szempontjából nagyfontosságú határozat bizonyosan át megy a júniusi közgyűlésen és a főiskola áthelyezése a viszonyok figyelembe vételével mielőbb megtörténik.

Az ujrafelépülő kárpáti falvak.

✱

A tervezett helység-elnevezések ellen. — Az adakozók értekezlete.

— márc. 22.

Az elpusztult kárpáti falvak felépítésére nemcsak az aldozatok magyar publikum ajánlotta fel páratlan bőkezűséggel nélkülözhető pénzt, hanem szövetségeseinktől is egyre érkeznek e célra tekintélyes adományok.

A nagyobb összegek adományozói azt szerették volna, hogy az ujraépülő városokat és falvakat örök emlékül valami általuk meghatározott névről kereszteljék el. Vármegyék, egyletek, társulatok régi nevek helyett újakat proponálnak; a németek és osztrákok is azt ohajtanák, hogy néhány kárpáti falu neve a szövetségi hűséget hirdesse.

Ilyen körülmények között állott elő az az érdekes helyzet, hogy eddig már több nevet indítványoztak a kárpáti falvakat felépítő országos bizottsághoz beküldött összegek adományozói, mint amennyi kárpáti falu elpusztult.

Most megbízható helyről arról értesülünk, hogy a kormány nem fogja engedni az új kárpáti falvakat elkeresztelni, mert nem akarják, hogy

a történelmi nevek megsemmisüljenek és a „régidicsőség“ emlékei eltűnjenek.

Ez ügyben dr. Marton Odön miniszteri tanácsos, a kárpáti falvak felépítésére alakult bizottság egyik vezetője, a következő nyilatkozatot tette:

— Az ujraépülő kárpáti falvak elkeresztelésének eltiltásáról és általában e kérdést illetőleg teljesen perfect elhatározásról ma még nagyon korai volna beszélni. Tény az, hogy gróf Khuen-Héderváry Károlynak, a kárpáti falvakat felépítő országos bizottság elnökének az az egyéni véleménye, hogy nem szabad a kárpáti falvak elkeresztelését megengedni. A kegyelmes ur egy alkalommal, midőn ez a kérdés szóba került, azzal indokolta említett nézetét, hogy a történelmi nevek megváltoztatását könyveműségnek tartja. Bűn volna például Zboró és más ősi városok, helységek híres neveit egyszerűen elsikkasztani; egyes nevek eltűlése miatt a lokálpatriotizmus is valósággal felázadna.

— Ismétlem azonban, hogy itt nincs szó kész „elhatározásról“, ez csak egyéni vélemény. Mielőtt a bizottság ebben a kérdésben döntene, értekezletre fogjuk egybevinni az adakozókat és majd együtt állapítjuk meg, hogy helyes-e és szabad-e elkeresztelni az ujraépülő kárpáti falvakat.

A VILÁGHÁBORÚ.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Élénkül a harc az orosz hadszíntéren.

Budapest, márc. 21.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

A harci tevékenység helyenkint, különösen a Pflanz-Baltin hadseregénél fokozódott.

Olasz hadszíntér:

A helyzet általában változatlan. Az ellenségnek Rombonon és a Mrzli-Vrhon elfoglalt állásaink elleni támadásait visszavertük. A Rombonon egy újabb vállalkozásunk alkalmával 81 olaszt elfogtunk.

Délkeleti hadszíntér:

Repülőink az éj folyamán megjelentek Vlora (Valona) felett és eredményesen dobtak bombákat a kikötőre, valamint az ott levő csapattáborra. Élénk tüzelés dacára sértetlenül tértek vissza. A helyzet Montenegróban és Albániában változatlanul csendes.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy győzelem Verdunnél.

Berlin, márc. 21.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maastól nyugatra bajor ezredek és württembergi landwehr zászlóaljak gondos előkészítés után rohammal elfoglalták az Avocourttól északkeletre fekvő erdőben és az erdő mellett erősen kiépített összes francia állásokat. Az ellenség igen jelentékeny véres veszteségen kívül eddig sebesületlen foglyokban 32 tisztet, közte 2 ezredparancsnokot és 2500 főnyi legénységet, valamint sok még számba nem vett hadianyagot vesztett.

Azok az ellentámadások, melyeket az ellenség megkísérelt, mit sem használtak, sőt további súlyos károkkal jártak.

A Maastól keletre a harci tevékenység képe változatlan maradt.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok támadásait kiterjesztik a legszélső északi szárnyra is. Rigától délre véresen visszavertük őket, ugyancsak erős ellenséges felderítő osztagokat a Duna-harcvonalon és kobstadtól nyugatra. Az oroszok Postavitól északnyugatra és Naroc és Visniec tavak közt levő német harcra ellen éjjel-nappal különösen erős, de hiábavaló támadásokat intéztek. Az ellenség veszteségei megfelelnek harcra bavezett nagy embertömegeinek. Harcvonalunk egy messze előreugró keskeny kiszögellését a Naroc tótól közvetlenül délre átkaroló tüzelés elkerülés céljából pár száz méternyire a Blisneki mellett levő magaslatokra vontuk vissza.

Balkáni hadszíntér:

A görög határon folyt jelentéktelen járőresztározásoktól eltekintve a helyzet változatlan.

A legfőbb hadvezetőség.

Ünnepnapok a színházban.

— márc. 22

A kárpáti akció kezdetén szembeállítottuk Sáros és Zempléni. Elmondtuk, hogy a Kárpátok alja most egy nagy temető, ahol állandóan halottak napja van. Halottak napján kiülnek a koldusok az utra. Némelyike énekel, másika szótlan megadással hátrább húzódik. Az énekeseknek nagyobb a keresetük. Sáros énekel; Zempléni hallgatott.

Jöttek autók miniszterekkel, püspökökkel. Mind az énekesek közt álltak meg. És csodálatos módon minden autón ugyanaz a söfför volt; a nagyurakat, a pénzt mind ő hozta oda. Nem a gépeket fűtötte, hanem a lelkeket.

Szép munka volt, mi is lelkesedtünk rajta itt a szomszédban. De azért mintha neheztelni kezdtünk volna a söffőre.

És a söfför, amikor látta, hogy Sárosban már melegszik az élet, leszállt az autóról, ott hagyta az ő kedves földjét és könyes szemmel, fáradtan, botra támaszkodva átment a csendes koldusokhoz.

Tizenhatodikán ért ide. Mesekirályok vezették a romok között. Vele volt a tavasz fecskéje, a kalászos buzaföld pacisirtája. Szinyei Merse főispán a tizenhatodiki estélyen állott a maga tűzpróbás energiájával a mi zempléni lassan induló háborus akciónk élére. Beharangozó volt ez az estély a szent munkára, amelybe párt-, felekezeti- és mindenféle külföldiség nélkül, ami az embereket szétválasztja, lelkesedéssel állunk be mindnyájan. A munka közös java, a háborus munka pedig közös kincse minden pártnak, minden felekezettnek, minden igaz embernek.

A főispán volt a védnöke az estélyeknek és Oláh Istvánné urasszony rendezte meg őket a zempléni építési akció és a zempléni hadiárva javára — annyi vezetői rátermettséggel, annyi nemes ügybuzgalommal és művészi hozzáértéssel, hogy igazán méltó keretei voltak a nagyszerű frontmegetti táborbaszállásnak.

Egész különleges művészi események pattantak ki ezeken az estélyeken. Premieren voltunk, verniszsáson voltunk, még hozzá zempléni. Olyan jól esik zempléni művészetéről írni! Hiszen ezt a megyét a magyar irodalomtörténet legnagyobb mozgalmi, ragyogó fejezetei predesztinálják arra, hogy melegágya legyen irodalomnak, művészetnek. Oláh Istvánné Prologusa és versei, Szmeccsányi Béla szindarabja, Tarnay Falu-dalai, Gábor Mór kepe mind ragyogó újdonság, — egyenesen az est számára megírva, megfestve. Még melegek voltak a kohó tüzeitől. Melegségük jóleső büszkeséggel zsibongott be a lelkünkbe.

Simonyi Mária, a Kassai Színház drámai művésznője finoman, megértéssel adta elő a Prologust. Ebben a nagyszabású alkalmi költeményben a háboru vérpiros alapjába diszkrét szövegnél be a szalon bársonyos színeit meg a mesevilág soha nem hervadó csipkerózsái. Ugyancsak Oláh Istvánnétól még két költeményt adott elő a művésznő: „A jóslat” és „Jönnek”... címűt. Az egyik gondolatainak mélységével, a másik izzó hangulatával ragadta el a közönséget. Programjában volt még Adorján László „Jelent a vezérkar”, Kiss Menyhért „Krisztus a csatatéren” és Hegedüs Anzelm prem. tanár „A hős magyar nő” című nagyhatású költeménye. — Második este a Prologust Hegedeős Klára szavalta el igen szépen.

Hudák Juliska hírneves ballerina Bizet Cigánytáncát, Manzotti Polkáját és Rataplanját, Brahms magyar táncát és egy saját összeállítású keleti táncműveletet adott elő légiességel és táncművészetének bámulatos fejlettségével.

Flittner Rózi dalénekesnő bájos egyénisége és kedves hangja egyaránt

meleg sikert biztosított gazdag repertoárjának. Előadta Tarnay „Ősz utója”, „A nyárfa” és „Üzenet”, Csiky „A kosár”, Szirmai „Ha majd visszajönnek”, Brahms és Bizet egy egy dalát. Első nap Tarnay kísérte, másodnap Hemerka Urik, kassai karnagy.

Oláh Istvánné nagy munkáját egész odaadással osztotta meg Bajusz Zoltán a Szmeccsányi-darab és Hornyay Béla a Tarnay-mesék rendezésével.

Szmeccsányi Béla „Róka a csapdában” c. kedves tréfájának sikeréről mult számunkban már megemlékeztünk részletesen. Itt csak kiegészítjük a szereplők névsorát a Waltherr Marianne nevével, aki igen kedvesen játszotta szerepét. A második estén Bajusz Zoltán Ady-paródiákat adott elő közismert kiünö előadói készségével.

Nem feladatunk, hogy Tarnay Meséinek a báját felfedezzük. Hiszen nincs az országban zenekedvelő ember, aki ezeket a mesegyöngyöket ne ismerne. Az est művészi központjában mindenesetre a mesék állottak — és a szerzőjük. Hiszen ezek az esték tulajdonképpen azoknak a gyermek előadásoknak a folytatásai, kifejtései, amelyeket Oláh Istvánné urasszony a háboru folyamán szűkebb körben annyi szeretettel rendez. A mesék köré csoportosult méltó keretnek a program többi szebbnél-szebb pontja. Hornyay Béla kipróbált izléssel és szakavatottsággal nagyon szép előképeket rendezett Piroksa, Höfheérke, Csipkerózska és Hamupipókéhoz. A színpad egy fenyőerdő volt, telve barnakaftános törpékkel, selyemruhás tündérekkel, akik a Hamupipókéban kedves rokokó-táncot lejtettek. Első nap a szerző maga ült a zongaránál, másodnap Molnár Gyuláné urasszony és a meséket Waltherr Marianne, Barthos Margit, Putty Mici, Oláh Rózi és Hornyay Róla mondták el.

A képek főszereplői: Isépy Klára, Bánfalvy Olga, Bajusz Natalia, Emödy Zoltán, Szegő Márta, Szirmai Mária, Lichtenstein Pál, Reichard Béla, Szentgyörgyi Juci, Demjén Márta, Olchvary Dezső, Chudovszky Piri, Kail Edit, Zinner Juci, Dókus Borbála, Dókus István, Klein Kálmán, Radó R., Fenyő J., Oláh Laci, Fuchs J. és Klein P.

Mindkét este színültig megtelt a színház előkelő közönséggel. Az ujhelyieknek kívül sokan jöttek el a vidékről is. Ezek között felemlítjük a gróf Mailáth-, gróf Széchenyi-, br. Sennyey-, gr. Berchtold-, Szmeccsányi-, Bajusz-, Molnár-, Bessenyei-családokat, gr. Wenkheim Miklóst, Dókus Ernőt stb. Sokan megváltották jegyeiket: Gr. Wallis Gyuláné, b. Mailót Nándor stb. A bőséges felülfizetések is jelentékenyen emelték a jóvedelmet.

Ezeket az ünnepi estéket egy-szersmind ünnepélyes ígéreteknek tekintjük egy összefogóbb társadalmi munkára, amelynek nyomán élet fakadjon mentől hamarabb a felső zempléni temetőben.

Ahogy a drágaság nő...

Drága a cipő, drága a gallér,

— márc. 22

A cipősboltban azt ajánlották nekem, hogy vegyek egyszerre két három párt, mert mire újra szükségem lesz cipőre, már... A mondatot be sem fejezte a barátságos és jóindulatú boltos, csak egy teljesen kifejező mozdulattal a magasba intett oda, hol lelki szemei már látták a jövőendő cipőárakat. Teljesen igaza van; ezen az üzleten, a cipővételeken egy hétig gondolkodtam. É nyolc nap alatt ugyanazon áru, ugyanazon gyártmány ára két koronával ment feljebb. Tebből mindenképpen igaza van neki s nem válaszolhattam mást, minthogy nincs módomban raktárt rendezni be cipőből, ruhából, fehérneműből, mindazokból a cikkek közül, melyekről a keres-

kedő felvilágosítást, hogy az áruk felé menni. most beszerez még jobb lett bevásárolni ké. Azonban, pe nagy részével tudom venni. elkerülhetetlen kereskedő biztek egyebet:

— Mit g egyszer a h majd rongyos hában járunk nyára ez lesz

Rongyos dolhat arra, cipőt tiz-tizen dolhat arra, fogástalan ru járnai, megtar dón mind e kiszámíthatat ban egy gallé a szerény ruh tek. Ez bizony kedőt minden bad megvádol ha maga se gallért vásár cikkért — az üzletben 80 egy korona vagy ráfizet tulsokat köv nik, hogy be inget vásárol hat koronás ros végébe ott megtudod adhatz, ha akarod enged

Az árak hatatlanok. S mi számítás nyos, csak a üzletből a m kodol és alk kedtek az ár kereskedő is a maga besz őt vadoljuk senkit, csak beuve és sok maktól elte gallérvásárlá het, hogy az kedése, hajs cikkek árver tom teljes b sincs kedvü másbol is, b enulás elő hogy a hab ez a részlet sok ilyen életet teszi nem tudunk gyosan járj talpalatlan d s várjunk. E vége lesz.

A rekvirál

A lelkeszek

A belü törvényhatós iratot intézet rált, mint az tek átvétele utasításokat tényleges á végrehajtani egyik helyrő litása megak rint a tényleg nal meg kel idő alatt bef gendő közig közsögbeli kérti a rekv kódésre a kö földbirtokost, telligensebb vásznak nem

kedő felvilágosítása nélkül is tudom, hogy az áruk irgalmatlanul fog fel-fel menni. Persze, hogy jó volna most beszerezni egy évi készletet s még jobb lett volna a háboru elején bevásárolni két-három esztendőre. — Azonban, polgártársaim tulnyomó nagy részével együtt, örülök, ha meg tudom venni azt, amire okvetlenül és elkerülhetetlenül szükségem van. S a kereskedő biztosítására nem felelhetek egyebet:

— Mit gondol, — talán vége lesz egyszer a háborunak is! Ha nem: majd rongyos cipőben és foltos ruhában járunk — az ősi divat bizonyára ez lesz.

Rongyos cipőben: mert ki gondolhat arra, hogy megtaláltassa a cipőt tiz-tizenöt koronás áron? Ki gondolhat arra, hogy rossz szokását: kifogástalan ruhában és fehérműben járni, megtarthassa olyan időben, midőn mind e cikkek ára egyszerűen kiszámíthatatlanná válik? A napokban egy gallérért küldtünk le s ezért a szerény ruhadarabért 1 koronát kértek. Ez bizony nagyon sok. A kereskedőt mindemellett nem volna szabad megvádolni a gallérdrágaság miatt, ha maga se tudna sokkal olcsóbban gallért vásárolni. De ugyanezért a cikkért — azonos gyártmány — más üzletben 80 fillért, a harmadikban egy korona husz fillért kértek. Tehát vagy ráfizet az egyik kereskedő, vagy tulsókat követel a másik. Megtörténik, hogy bemegy egy üzletbe férfi inget vásárolni s kiszédül az tizenhat koronás áról. Elmegy erre a város végébe a legszerényebb boltba s ott megtudod, hogy husz koronát is adhatsz, ha az ingviselés luxusát meg akarod engedni magadnak.

Az árak, imé, valóban kiszámíthatatlanok. Semmi valószínűség, semmi számítási alap. Semmi sem bizonyos, csak az, hogy míg az egyik üzletből a másikba érsz, míg gondolkodol és alkudni próbálsz, már emelkedtek az árak. Valószínű, hogy a kereskedő is ilyenformán áll szemben a maga beszerzési forrásaival. Nem őt vádoljuk ezuttal, nem vádolunk senkit, csak megállapítjuk, megdöbbentve és sokkal komolyabb aggodalmaktól eltelve, mint amennyit egy gallérvásárlás ügye önmagában kelthet, hogy az áraknak ez a lázas emelkedése, hajszája, élelmiszerek és iparcikkek árversenye a normális forgalom teljes beszűkülésével fenyeget. Azt sincs kedvünk kutatni, így van-e másol is, a német polgári élet is a benuulás előtt áll-e; azt is tudjuk, hogy a háboru szenvedéseinek képest ez a részlet kiesi részlet: de nagyon sok ilyen apróság a front mögötti életet teszi ki. Segítség? Valóban nem tudunk egyebet, minthogy rongyosan járjunk. Tegyük divattá a talpalatlan cipőt és a foszlott gallért s várjunk. Egyszer, elvégre ennek is vége lesz.

A rekvirált termények átvétele

A lelkészek és tanítók közreműködése.

— márc. 22.

A belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz nagyfontosságú leiratot intézett, melyben úgy a rekvirált, mint az eltitkolt terménykészletek átvétele tárgyában végrehajtási utasításokat ad. Eszerint a termények tényleges átvételét oly módon kell végrehajtani, hogy a készleteknek az egyik helyről a másikra való elszállítás megakadályozva ne legyen. Eszerint a tényleges átvétel egyszerre azonnal meg kell kezdeni és a legrövidebb idő alatt befejezni. Miután erre eleendő közigazgatási közeg nincs, a községbeli tényezők közül fel kell kérni a rekvirációban való közreműködésre a községbeli lelkészt, tanítót, földbirtokost, postamestert és más intelligensebb gazdát. Ha ezek a felhívásnak nem akarnak megfelelni, vagy

önként nem akarnak részt venni a rekvirált vagy eltitkolt gabonakészletek átvételénél, szükség esetében az említett községi tényezőket ki kell rendelni erre a közszolgálatra.

A megbízatást senki vissza nem utasíthatja, annak lelkiismeretes teljesítésére fogadalomtétellel kötelezhető. Hogyha előfordulna az a nem várt eset, hogy a megfelelő egyének közreműködése a hatóság egyszerű felszólítása alapján biztosítható nem volna: a törvényhatóság első tisztviselője felhatalmaztatik, hogy a netán vonatkozókat erre a közszolgálatra az 1914. évi L. t. 7. szakasza alapján rendelkezesse ki. Az ekként vállalkozó vagy kirendelt rekviráló megbízottak — ideértve természetesen a közvetlenül eljáró hatósági közvegeket is — minden általuk tényleg átvett gabona után térítésként métermázsánsként 1 koronát igényelhetnek. Ezt az összeget, amennyiben arról külön le nem mondanak, részükre a Haditermény Részvénytársaság minden külön felszólítás nélkül folyósítja. Az eljáró közvegeket ezenkívül olyan gabonáért, amely az ő eljárásuk által elkobzás alá kerül, a készlet egyötödének pénzbeli értéke is megilleti.

HIREK.

A Holtember Hegye. Hogy miért hívják így, nem tudjuk, de így hívják: Mort Homme. Talán valaha régen, amikor még kevesebb volt az ember, halottat találtak rajta, akinak nem tudták a nevét. A halottat akkor még nagyon respektálták, ha csak egy volt is volt belőle. Most sokkal több halott hever a Mort Homme-on, mert a holt ember a verduni csatáért került. A Maas másik partján emelkedik a kétszázkilenevenöt méteres magaslat, melyet a sziléziai fiúk bravuros rohammal elfoglaltak a franciáktól. A franciáknak már sok holt emberük fáj, de ez a Holtember kiváltképpen. Mert ennek a testén át a németek ismét közelebb jutottak a féltet Verdunhoz. E napokban négy halálozást indítottak, hogy visszacserezzék. A roham nem sikerült, csak a halál. A hegy most tele van holtembereikkel. A Holtember kikelt a földből, mint egy borzalmas gyökér s a hegy most végigplántálódott halottakkal, a véres föld legbusabb virágaival.

— **Harkányi fia.** Báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter értesítést kapott arról, hogy István fia, aki a besszarábiai fronton harcolt, ellenséges golyótól találva, hősi halált halt. Báró Harkányi István mindössze husz éves volt, tavaly tett érettségét és az ősszel iratkozott be a műegyetemre. Kevéssel azután behívták katonai szolgálatra. Három hónappal ezelőtt ment a besszarábiai harctérre, mint tüzéradapród. Valószínűleg járőrszolgálat közben érte utól a halál. A kormány valamennyi tagja részvétét fejezte ki Harkányi János előtt.

— **Püspöki körlevél.** Geduly Henrik tiszakerületi ev. püspök a hatósága alá tartozó iskolák igazgatóihoz nagyon megszívlelendő körlevelet intézett. A püspök felszólítja az igazgatókat, hogy növendékeiket a mezői munkálatokban való részvételre serkentsék. Március második felétől kezdve a lehetőségig be kell szüntetni a délutáni iskolai foglalkozásokat s helyi közlönyökben kell közzétenni, hogy az önként jelentkező ifjak egy-egy csoportja tanári vezetés mellett, megfelelő munkaeszközök rendelkezésre bocsátása és a háztartási intézetekre adandó szeretetadományok ellenében naponként délután 2-5

óraig réten, mezőn, szántóföldön rendelkezésre áll a munkakeresőknek. A körlevelet megküldötték az újhelyi iskoláknak is.

— **A mi gyászunk.** Mulik az idő, a háborunak már szinte végeláthatatlan ideje és amint egyik nap a másik után lepereg, mindig több lesz a gyász, amely még sohasem uralkodott annyira a világ felett, mint ezekben a napokban. Maholnap két éve lesz annak, hogy a letűnő nap sugarai minden alkonyatkor ezer és ezer fiatal élet elhaló sóhajtásába vesznek és messze országokban, egy egész világrészben alig van már család, amely a véres halál angyal fekete szárnya meg ne érintett volna. És mégis, a gyásznak annyi százezer részese közt a fájdalom nem oszlik meg, hanem minden egyesnek lelkét külön-külön teljes erővel szaggatja... És már évfordulói is vannak az egyeseket ért csapásoknak. Ma is, amikor e sorokat írjuk, requiemről jöttünk ide. *A mi gyászunknak az évtordulója volt most.* Tegnap, március 21-én egy esztendője, hogy a mi *Lajoskánkat*, mindnyájunk becézett kedvencét és ifju barátját, főszerkesztőnk fiát a háboru véres forgataga örökre elragadta tőlünk. Egy esztendő telt el azóta, hogy az ifju daliát, családja büszkeségét itt elbucszattattuk s ma, amikor könyves szemmel vettünk részt az emlékére tartott requiemben, még mindig a vérzivatar vesz körül bennünket, még mindig szaporodik a gyász, még mindig dúl az irtó hare, amelynél szörnyűbb még nem tombolt a földön. Mintha már az egész világ feketebe akarna öltözni...

— **A Kárpátok ünnepe.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta a kir. tanfelügyelőket és a tankerületi kir. főigazgatókat, hogy május hó 1-én a Kárpátoknak a viagháboruban elismert fontosságát ismertető, annak méltánylása érdekében május hó 1-én d. e. 10 órakor minden elemi és középfokozatu intézetnél a tanuló ifjuság részére ünnepélyt rendezzenek. A rövid ünnepély programját is megállapította. Sorrendje a Himnusz, az iskola tanítója, tanára vagy igazgatója részéről megtartott alkalmi beszéd és a Szóat. Az ünnepély után a tanuló ifjuság és a résztvevő közönség között a Kárpátoknak hazánk védelmében elpusztult falvai javára gyűjtés rendezendő. Az ünnepély célja egyfelől a hazai földhöz való ragaszkodás nagyobbfokú kiváltása általában, továbbá a hála felkeltése vitéz seregeink és hűséges őrizőink: a Kárpátok borei iránt, amelyek együtt tartották vissza az ellenséget abban, hogy hazánkon keresztüligazoljon és szolgáljon, nyomorba hajtsa országunkat. Es másfelől a Kárpátok hegyoldalán és völgyeiben elterülő s az ellenség által felült falvakat lakó polgártársaink iránt a részvételtjes szeretet felkeltése.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, sulyos gyász érte városunk egyik tekintélyes polgárát, Kincessy Péter gyógyszerészt. Anyósa, öz. Antal Danielné, szül. Bogdánffy Róza e hó 18-án fáradhatatlan munkásságában eltöltött élete 69-ik, özvegyiségében 11-ik évében Szatmáron elhunyt. A megboldogult temetése e hó 20-án ment végbe Szatmáron nagy részvét mellett.

Posgay Miklós nyug. máv. főellenőr, vármegyénk szülőtte, életének 69-ik évében, rövid szenvedés után, Budapesten elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe Orlaszliskán, ahol a gyászházban történt utólagos megáldás után kísérték ki tisztelettel és barátai a reformátusok temető kerzjébe. A megboldogult, míg el nem betegeskedett, munkás, számottevő tag-

ja volt társadalmunknak. Polányi Aladár sárospataki állomásfőnök apósát gyászolja az elhunytban.

— **A homonnai közíg. tisztviselők bünnpöre.** A mult hétfőn kezdte tárgyalni a kassai törvényszék a homonnai közigazgatási tisztviselőknek bünpörét. A vádlottak: *Malonyai Tamás*, a homonnai járás főszolgabírája, *Görgey László* szolgabíró, *Horvát Armin* körjegyző és *Grün Bernát* nagybirtokos. Azzal vádolják őket, hogy a katonai marhavásárok határidejének elhallgatásával a marhákat a néptől olcsón összevásárolták és a katonaságnak jó áron eladva, a járás lakosságát megkárosították. Malonyai főszolgabíró ellen különböző hivatal visszasaélések miatt is vádat tettek. Hétfőn csak Horvát körjegyző ügyét tárgyalták. A kihallgatott tanúk és több közigazgatási tisztviselő igazolták, hogy Horvát nem kapott felsőbb hatóságtól utasítást a katonai vásár napjának közzétételére, enélkül pedig a közzétételre nemcsak kötelezve, de jogosítva sem volt. Az eladók igazolták, hogy sem pressziót nem gyakorolt rájuk, sem nem vesztegette meg őket. A bizonyító eljárás befejeztével Jureczky ügyész a vádat letette, de az iratoknak a fegyelmi hatósághoz való áttételét kérte. Védő felszólalása után a törvényszék a vádlottak felmentette és mellőzte az iratoknak a fegyelmi hatósághoz való áttételét.

— **Miniszteri rendelet a hadsegítésről.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett az illetékes hatóságokhoz a hadsegítés ügyében. A most kiadott rendelet értelmében az olyan esetben, mikor valakinek huzamosabb ideig folyósították illetéktelenül a hadsegítést, amiről azonban a megsegitett nem tudott, a segítséget levonni nem szabad. A rendeletnek ez az intézkedése azokra az esetekre vonatkozik, amikor az illető, aki után a segítséget folyósították meghalt, a halálesetről azonban hozzátartozói egyáltalában nem tudtak semmit.

— **Eltűnt katonák nyomozása.** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium, a m. kir. honvédelmi miniszterium és a Magyar Vörös Kereszt Egylet hozzájárulásával és támogatásával a budapesti „Tudósító Iroda” mult év december óta „Katonanyomozó-Jegyzék” címmel lapot ad ki, amely kizárólag az eltűnt katonák felkutatását célozza s a kutatás sikerességének előmozdítására sok keresett katoná arcképét is közli. A lap — melynek élén gróf Batthyány Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre főmegbízottak állanak — havonként kétszer jelenik meg legalább 15.000 példányban és az összes csapattesteknek a harctérre és a front mögött, az összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriában, valamint a hadifogságból hazatért rokkant katonáknak hivatalból ingyen küldetik meg. A lap felelős szerkesztője B. Virágh Géza. A kutatások közlési feltételei megudhatók a „Katonanyomozó-Jegyzék” szerkesztőségében és kiadónivalában (Budapest, IV., Váci-utca 38. I. emelet).

— **Az öreg népfelkelők visszakapják régi rangjukat.** Az 1865-1872. évi születésű második osztályú népfelkelők közül a volt altisztek és őrvezetők a honvédséghez tényleges szolgálatra való bevonulásuk után az előbb viselt, illetve annak megfelelő rendfokozatot visszakapják, ha ebbeli jogukat igazolni tudják és erre való jogosultságukat időközben el nem veszítették.

— **Zsidó katonák husvéti élelmézése.** A hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki a monarchia hadseregének összes katonai parancsnokaihoz, mely az izr. katonák husvéti élelmézésére vonatkozik. A rendelet szerint a katonai parancsnokságok kötelesek gondoskodni arról, hogy zsidó vallású katonák husvét nyolc napja alatt külön konyhán, új, esetleg rituálisan megtisztított edényekben főzött rituális ételeket kapjanak és kenyér helyett a vallás által előírt pászkat kapják.

— A cirill írás korlátozása a postai forgalomban. Bosznia Hercegovinában a cirill írás használata korlátozottnak, a postahivatalok az említett tartományokba szóló cirill írással felszerelt postai küldeményeket csak akkor fogadhatják el továbbításra, ha a feladó a cirill betűkkel irt címnek és esetleg a maga címének, továbbá a küldeménynek postai kezelésére vonatkozó adatait a cirill íráson kívül latin vagy német betűkkel is feljegyzi a küldeményre. A latin vagy német írásjelekkel irt adatoknak nem szabad kisebbeknek vagy olvashatatlanabbaknak lenniük, mint a cirill írásnak. Ez a megszorítás nem vonatkozik a postautalványok és a szállítólevelek szelvényeire irt magánközleményekre, amelyeknél a cirill írás korlátlanul használható.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

— Rejtelmes bűntény Ungváron. Az ungvári rendőrséget vasárnap óta szerfelett rejtélyes esett foglalkoztatja, melyről az ujhelyi rendőrséget is értesítették. Fundanics János, ungvári hegybírónak jelentette az egyik pásztor, hogy a szobránci országút mentén fekvő Rosenberg József-féle szőlőben fekszik egy már teljesen bomlásnak indult női koponya. Fundanics meggyőződésén a tényállásról, azonnal jelentést tett az esetről a rendőrkapitányságnak, honnét még aznap délután kiszálltak a helyszínre és a legnagyobb apparátussal megindították a nyomozást. A koponya a szobránci országtutól mintegy 70 méternyire, füves területen, egy nagyobb rőzserakás mögött találtatott. A hus már teljesen lefoszlott róla, — levált szép, gesztenyebarna haja is, csupán az agyvelő volt még a helyén. A koponya alakulata rendkívül szabályos, feltűnően szép fogsorral és az orvosi vizsgálat szerint az áldozat 20—21 éves nő lehetett. Nem messze a koponyától megtalálták egy jobb öltözékű ruthén nő teljesen szétmarcangolt ruhái, szoknyát, bluzt, menyecske fej-kendőt, harasztkendőt nagy rózsákkal, bélelt bőrbekecsket, egy batyu maradványait, továbbá egy katona tükröt, egy pár katona-kezttyüt és egy tót írású levelet. A közvetlen közelben levő kut mellett pedig egy kék csuprot. A fej törzsének azonban sehol semmi nyoma nincs. A széttépett ruhákon vérfoltok és állati fogtól eredő nyomok latszanak, amiből az következik, hogy a testet, — valószínűleg a bűntény elkövetése után — valami vadállat, farkas, róka vagy vaddisznó tépte szét; — azonban teljesen érthetetlen, hogy akkor hová lettek a végtagok erős esontmaradványai, amiket mindenesetre semmiféle állat teljesen nem ehetett meg. A rendőrség emberei felásták az egész környéket, kimerítették a kutat, átkutatták a szomszédos házakat, de mai napig a koponya testének semmiféle nyoma nincs. Az esemény maga — az orvosi vizsgálat szerint — körülbelül 2—3 hónappal ezelőtt történhetett.

— Szeretetadományokat a front-ra szállít a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye, IV., Váci-utca 38. szám.

Főszerkesztő és lapfőigazgató: **Ehler Gyula**
Feloldó szerkesztő: **Teleky Sándor**.

HIRDETÉSEK.

Eladó
egy nagy antik íróasztal
Cim a kiadóhivatalban.

A munkáltatási időnyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kítűnő vidéki perzselt

munkásszalonnát,

valamint pestvárosi

disznósirt

legméréskeltebb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósirt- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgőnycim: „Veiszefett, Budapest.“ Interurban távbeszélő „József“ 14—50.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Fel nőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.

— Egy üveg ára 3 korona. —

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszerertárban
Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

Kereskedők figyelmébe!

Jegyzék papír

fehér nyomópapírból lekerült stráfpapírok 10—15 cm. nagyságban, 1000 darab 50 fillérért kapható

a „Zemplén“ könyvnyomdájában.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hirneves gyármányaiból

állandó bizományi raktár

van

Sátoraljaujhelyben

Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

Igen kedvező részletfizetési módok.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Sátoraljaujhely. Nyomatott Ehler Gyula „Zemplén“ könyvnyomtatási intézetében.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekezünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 1 koronáért minden gyógyszerertárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Petrik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálata szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus köztérszeknél (sebekre és daganatokra) kéz és arczmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. — Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Őa a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.
Ára 1 K. 60 fillér.

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájjal. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint a toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Nehány esep elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegeje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerertárban, drogériában. Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

hogya a Ké világháború ismertető, ország össze fokozatu tan napján a tá város ünnepe

Mikor a tük, hogy a nak az addig natnak, hogy ujjabb honme minél előbb gyává is tét

Nem ké kormányrend ban hasonló

Am nek tér lakóinak, örömmel kel

Kétszere mat nyujt az védesapatok hazaszeretete teletünk és

és ünnepély alkalmat ny szág közfigy napon a har vedett népün

Az orosz falvainkat, v lyeinket, ér pusztította v családjaink t

kolta be, bor lyezette a természetes,

rok és a nyd gyász és bar szólói mi va lottak iránt

könyörületes legelsők közé

Mi éreztü szorongást, m zeledésére tá legközvetlen szomorú képe szakadatlan s

bersokaság ny jajongása ny ország kapuina is minden elv

Természet ejtő lelki nyo tabb tolmácsa csupán, mi l felpanaszlói a ért szomorú p

közlebb:ól ha zaj koncertjé gódásnak, hog pusztulás köz kincesket: ese pen helyezük ellenség mohó